irannewspaper.ir

• دوشنبه ۲۱ فروردین ۱۴۰۲ • سال بیست‌ونهم • شماره ۸۱۵۹
• اذان ظهر ۱۲/۰۶ • اذان مغرب ۱۸/۵۱ • نیمه شب شرعی ۲۳/۲۲ • اذان صبح فردا ۴/۱۱ • طلوع آفتاب فردا ۵/۳۸

ایران

• **صاحب امتیاز:** خبرگزاری جمهوری اسلامی
• **مدیر مسئول:** محمدحسن روزی‌طلب
• **سردبیر:** کمیل نقی‌پور
• **معاون فنی:** محمدملاعلی‌اکبری
• **دبیران:** مصطفی عیوضی(سیاسی) • مهدی مهرپور(اقتصادی) • مصطفی وثوق‌کیا(فرهنگی) • آزاده سهرابی(اجتماعی)

• بنفشه غلامی(جهان) • علی کاکا دزفولی (سیاست) • لیدا فخری(اندیشه) • محمدرضا عزیزی(گزارش) • زهرا کشوری(زیست‌بوم) • سعید زاهدیان(ورزشی) • مهدی کلهرنژاد(اجرایی) • حجت حکیمی(صفحه‌آرایی) • محسن جانی‌پور (ویراستاری) • ابوالفضل نسایی(عکس)

• **تلفن:** ۸۸۷۶۱۷۲۰ نمابر: ۸۸۷۶۱۲۵۴ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
• **پیامک:** ۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳ روابط عمومی • **نشانی:** تهران خیابان خرمشهر،شماره ۲۰۸
• **صندوق پستی:** ۵۳۸۸-۱۵۸۷۵ • **امور مشترکین:** ۸۸۷۴۸۸۰۰
• **چاپ:** چاپخانه‌های همشهری، شرکت چاپ جام‌جم
• **سازمان آگهی‌های روزنامه ایران:** دارنده گواهینامه ایزو۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
• **پذیرش سازمان آگهی‌ها:** ۱۸۷۷(۰۲۱)
• **انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران:** ۵-۸۸۵۴۸۸۹۲

ادبیات چیزعمیقی است. ادبیات دل آدم‌ها را قوی می‌کند و به آن‌ها خیلی چیزها یاد می‌دهد.

بیچارگان، فئودور داستایوفسکی

سخن روز

پیامبر اکرم(ص):
ازاستعمال سنگ حرام درساختمان بپرهیزید که مایه ویرانی است.
کنزالعمال، ج ۱۵، ص ۴۰۵

نگاره

رمضان ماه معنویت و نور

نیماشاه‌میری
طراح و کارتونیست

فضای مجازی

خبر محسن تنابنده از زمان اکران «جنگ جهانی سوم» و خاطره‌نگاری فرهاد حسن‌زاده از دختری که با کلیشه‌شکنی، شخصیت اصلی رمان پرفروش‌اش شد از جمله مطالب پربازدید شبکه‌های اجتماعی است که برش‌هایی از آن را به همراه آخرین اخبار از فعالیت تازه اهالی موسیقی در فضای مجازی در ادامه می‌خوانید.

حوالی فرهنگ

محمدرضا عشوری فعال حوزه بین‌الملل، ویدیوی جالبی از یک امام جماعت سودانی را با این مضمون منتشر کرده:« مدتی قبل درباره امتزاج دو فرهنگ آمازیغی و عربی به این نتیجه رسیدم که آمازیغ حتی بر قرائات و نغمات قرآنی مغرب عربی تأثیرگذار بوده است.

در شرق آفریقا اما این پدیده پررنگ تر است به‌خصوص آنکه نغمات این منطقه، زمینه‌هایی از نغمات بومی آفریقا، چین و شرق آسیا دارد. پدیده‌ای که احتمالاً حاصل قرن‌ها مهاجرت دریایی تجاری به این منطقه است. در این ویدیو امام جماعتی در سودان را می بینیم که سوره حشر را (البته به روایت الدوری از أبوعمرو که در شمال سودان و جنوب مصر و چاد و نیجریه رواج دارد) به زیبایی می خواند. نکته متمایز قرائت وی آن است که آیات را در مقام حماسی می خواند که یادآور موسیقی بومی سودان و شرق آسیاست.»

خبر محسن تنابنده درباره «جنگ جهانی سوم»

محسن تنابنده که این روزها سریال «رهایم کن» را در پلتفرم‌های آنلاین نمایشی دارد، از احتمال اکران فیلم تازه‌اش در عید فطر خبر داده است. طبق این خبر، «جنگ جهانی سوم» به کارگردانی هومن سیدی با دریافت پروانه نمایش برای ثبت قرارداد اکران به شورای صنفی نمایش ارائه شده و از امیدهای اصلی اکران در عید فطر است. در این فیلم بازیگرانی چون محسن تنابنده، ندا جبرئیلی، مهسا حجازی، نوید نصرتی، لطف‌الله سیفی و حاتم مشمولی به ایفای نقش پرداخته‌اند.

ایده نوشتن یک رمان پرطرفدار

فرهاد حسن‌زاده از نامدارترین نویسندگان کودک و نوجوان که اغلب سوژه و شخصیت کتاب‌هایش واقعی است در تازه‌ترین پست اینستاگرامی خود خاطره جالبی از ایده نوشتن داستان یکی از کتاب‌هایش منتشر کرده است. او در بخشی از این خاطره‌نگاری آورده است: «یک بار در یکی از نشست‌هایی که با دخترهای یک مدرسه داشتم، آخرهای جلسه پرسش‌های بچه‌ها تمام شد. ما هنوز وقت داشتیم اما بچه‌ها گویی سؤالی نداشتند. گفتم خب، حالا من از شما سؤال می‌کنم. بعد گفتم: شما دوست دارید نویسنده‌ها از چه موضوعی برایتان بنویسند؟ هرکس چیزی گفت. یکی گفت: «داستان‌های ترسناک»، یکی گفت: «داستان‌های عاشقانه»، یکی گفت: «درباره بزرگان»، اما یکی از آن وسط‌ها بلند شد و محکم گفت: «درباره من!» گفتم: «درباره تو؟ مگر چه ویژگی داری؟» گفت: «با دخترهای دیگر فرق دارم. دوست دارم راننده تریلی بشوم. دوست دارم فوتبال بازی کنم. اصلاً از عروسک‌بازی خوشم نمی‌آید.» او چند کار دیگر گفت که همه برایش کف زدند. انگار از زبان تمام آنها حرف زده بود. توی راه که به خانه برمی‌گشتم با خود فکر کردم چه شخصیت جالبی داشت این دختر. چقدر برای ما عجیب و ناشناخته هستند این نسل.» آن طور که او نوشته این اتفاق باعث شکل‌گیری داستان رمان «هستی» شده که جزو پرطرفدارترین رمان‌های نوجوانان است. به گفته حسن‌زاده، حالا «هستی» تبدیل شده به نماد بچه‌هایی که می‌خواهند خود واقعی‌شان را زندگی کنند و تن به کلیشه‌های رایج ندهند.

دیگه چه خبر

بهنام بانی با انتشار ویدیویی از استقبال از کنسرت‌هایش در روزهای ابتدایی سال نوشته است. «با خدا باش و پادشاهی کن» او با این عبارت در مقدمه نوشته است: «بهترین حال دنیا، همصدایی با شماست، به امید دیدار.»

فرزاد فرزین تصویری از حضورش در مراسم خیریه را منتشر کرده است. ایمان صفا که این روزها فیلم پرفروش «فسیل» را روی پرده اکران دارد، منوچهر هادی و رضا نیکخواه از جمله اهالی سینما و تلویزیون هستند که در این مراسم حضور داشته‌اند.

رضا بهرام در استوری اینستاگرامش از برگزاری تورکنسرت اروپا خبر داده است. تور کنسرت رضا بهرام در اروپا و در شهرهای وین، برلین، گوتنبرگ و هامبورگ برگزار می‌شود.

نقل قول

اگرهنرمندی فیلم ضعیفی ساخت به او بی‌احترامی نکنیم

پرویز پرستویی
بازیگر

یادمان نرود که بعد از ساخت آخرین فیلم‌های پوراحمد چه برخوردی با او کردیم. اگر شرایط اجتماعی سبب می‌شود یک هنرمند فیلم ضعیفی بسازد، نباید به او بی‌احترامی کنیم. یادمان نرود با بزرگانی همچون داریوش مهرجویی چه کردیم و بعد از نمایش فیلم‌هایشان چگونه آنان را هو کردیم اما حالا داریم به هنرمندی مانند کیومرث پوراحمد احترام می‌گذاریم. امروز کدام یک از ما از ناصر تقوایی خبر دارد؟ آخرین بار کی از او یاد کرده‌ایم، چه دولتمردانی که به هنرمندان بی‌مهری می‌کنند و چه ما به عنوان جامعه هنری.

بخشی از صحبت‌های بازیگر سینمای ایران در مراسم ترحیم کیومرث پوراحمد

پیشنهاد

توصیه‌هایی برای علاقه‌مندان نویسندگی

سمیه جمالی
شاعر و نویسنده

آشنا شدن با نویسندگان پرکار که آثارشان در سراسر دنیا در شمارگان بالا به فروش می‌رسد همیشه ذوق‌زده‌ام می‌کند. حالا اگر این شانس را داشته باشم که از تجربیاتش در زمینه نوشتن بگوید و این تجربیات به صورت کتابی آسان‌خوان به دستم برسد که عالی می‌شود. جودی دلتون از آن نویسنده‌هایی است که به علت داشتن شرایط استثنایی درس‌ها و تجربه‌هایش خیلی به درد بخور است. دلتون زنی است که باید خرج زندگی خود و چهار فرزندش را بدهد و عاشق نوشتن است اما زمانی متوجه شده در این کار مهارت لازم را ندارد بنابراین تصمیم می‌گیرد مهارت کافی را کسب کند و به جای آنکه به سفارش مادرش کارمند بانک یا معلم مدرسه شود داستان بنویسد و از این راه خرج زندگی خانواده‌اش را تأمین کند. او چون مادر است انگار که بخواهد رموز زندگیش را به دختر دم‌بختش آموزش بدهد؛ همه چیز را با جزئیات زیاد برای مخاطبان مطرح کرده مثلاً اینکه چطور خانه‌داری را با پرکاری خودش وفق داده تا بتواند بیش از چهل کتاب داستانی و کلی جستار و ناداستان بنویسد. جودی مسیری را طی کرده که بسیاری از نویسندگان تازه‌کار می‌روند. چه زن باشند چه مرد، خانه‌دار باشند یا مجبور به تأمین مخارج خانه، یا حتی فارغ‌البال مثل نوجوانان. او خطوط و قواعدی را ترسیم می‌کند که برای پیشرفت کار به آن نیاز داریم.
اطراف خودم کسانی را می‌بینم که می‌خواهند نویسنده شوند اما تفریحی در جلسات شرکت می‌کنند، می‌خواهند بنویسند ولی نویسنده نمی‌شوند. این کتاب را شبیه یک کتاب آشپزی به روز دیدم که آن را سرآشپزی حرفه‌ای نوشته که هم در خانه برای بچه‌هایش غذا می‌پزد و هم در هتل‌های گرانقیمت. ضمناً بسیار دست و دلباز است و حتی تا نحوه آسیاب کردن ادویه‌جاتش را توضیح می‌دهد. جودی به شما می‌گوید اگر یک ماده اولیه در دسترس‌تان نیست آن را با چه جابه‌جا کنید تا هنوز بتوانید خوشمزه آشپزی کنید. در کنار مباحث تئوری، تمرین‌هایی هم به هنرجو داده شده که حتی می‌تواند به عنوان ابتدایی‌ترین مراحل در منزل از آن شروع کند. انتشارات سوره مهر در کنار سری کتاب‌های تخصصی آموزش نویسندگی که بسیار قابل توصیه است، کتاب «بیست و هشت اشتباه نویسندگی» را منتشر کرده است. این کتاب در حجم کم و با تفاسیری که گفتم حتماً ارزش مطالعه و استفاده برای افراد مختلف را دارد. هر ادب‌جویی که تازه شروع به کار کرده یا حتی سال‌هاست وقف قلم شده اما هنوز کتابی چاپ نکرده و کلی متن نیمه کاره دارد. با وجود اینکه من متن اصلی را نخوانده‌ام ولی به نظر می‌رسد منظور نویسنده اینجا جستار بوده نه مقاله ادبی. از خوبی‌های ترجمه آقای «محسن سلیمانی» جایگزینی امثال و تشبیهات نزدیک به ذهن ما ایرانی‌ها با نمونه‌های امریکایی آن است. ایشان اصل کلمه را هم در پرانتز آورده‌اند ولی اصل آن با توجه به اینکه برای ما ناشناخته است منظور اصلی را نمی‌رساند؛ بنابراین مترجمِ کاردرست از جایگزین استفاده کرده که به اصل اثر صدمه نزده است و هویت و نثر خانم دلتون حفظ شده.

بیست و هشت اشتباه نویسندگان/ جودی دلتون/ محسن سلیمانی/ انتشارات سوره مهر

یادداشت

قصه برنامه‌هایی که قبل از تولید شکست خورده هستند

سیدمیلاد ناظمی
روزنامه نگار

تهیه‌کنندگان و مدیران قدیمی صداوسیما اعتقاد دارند کیفیت نهایی یک برنامه پیش از تولید و صرفاً با دو مؤلفه مشخص می‌شود. مؤلفه اول طرح برنامه است که باید با جزئیات روی کاغذ پیاده شود. در این طرح علاوه بر هدف‌گذاری و سایر کلیات، باید فرم و محتوا با دقت بالایی به تقریر دربیایند، به طوری که خوانندگان اهل فن بتوانند برنامه را به شکلی عینی در ذهنشان تصور کنند و نظر بدهند. مؤلفه دوم چیزی نیست جز شخص سازنده. شخص سازنده بر اساس سابقه، توانایی و سلیقه‌اش ممکن است با یک طرح تطبیق نداشته باشد یا از روی کم‌تجربگی طرح را نابود کند. از طرفی امکان دارد طرحی بسیار عادی توسط یک برنامه‌ساز قهار ساخته شود و بدرخشد. این مسأله به قدری مهم است که اگر طرحی یکسان را به سه برنامه‌ساز مختلف بدهیم، با سه خروجی متفاوت روبه‌رو خواهیم شد، چراکه اتمسفر برنامه‌ها بر اساس سلیقه سازنده تغییر می‌کند. کافی است تجربیات گوناگون احسان علیخانی را مرور کنیم. عصر جدید و جوکر دو برنامه سرگرمی‌محور هستند و دومی به طور خاص ریالیتی‌شوی طنز محسوب می‌شود اما در هر دو شاهد لحظاتی غمناک و گریه‌آور بوده‌ایم. همین لحظات باعث شده مخاطبان این برنامه‌ها در شبکه‌های اجتماعی بنویسند:«علیخانی از شادترین برنامه‌ها می‌تونه یک ماه عسل دربیاره.» تصور کنید جوکر یا عصرجدید توسط رامبد جوان یا علی زاهدی تولید می‌شد. به نظرتان تغییری نمی‌کرد؟
همان‌طور که در ابتدا اشاره کردم اگر ترکیب طرح و سازنده‌اش توسط اهل فن بررسی شوند، با تقریب خوبی کیفیت نهایی اثر قابل تخمین است. البته همواره استثناهایی هستند که در مراحل اجرا و حین تولید به مشکل بربخورند اما به طور کلی همه چیز از لحظه ارائه طرح برای افراد متبحر عیان است. این مسأله نشان می‌دهد اکثر قریب به اتفاق برنامه‌های ضعیفی که در رسانه ملی تولید شده و تولید خواهد شد، از بدو ارائه به شبکه و تصویب دچار مشکل هستند. احتمالاً این آثار که مدام بر تعدادشان افزوده می‌شود، توسط افراد متخصص بررسی نشده‌اند یا مدیران برخلاف نظرهای کارشناسی تصمیم به تولید برنامه‌ای گرفته‌اند که از ابتدا می‌دانند شکست می‌خورد! متأسفانه برای برخی مدیران کیفیت برنامه یا جلب رضایت مخاطب مسائلی فرعی هستند. این مدل نگرش نیز همواره در سازمان صداوسیما وجود داشته و به دوره خاصی محدود نمی‌شود. برای مثال این روزها شاهد فصل سوم برنامه‌ای هستیم که میلیاردها پول برایش صرف شده است اما از بدو ارائه به شبکه، شورای کارشناسی این برنامه را شکست‌خورده تلقی کردند و ایرادات زیادش را به اطلاع مدیران رساندند. با این حال فصل اولش تولید و پخش شد و از قضا پیش‌بینی‌های کارشناسان تحقق پیدا کرد اما مدیران نه تنها عقب نکشیدند بلکه مانند فردی که زمین خورده اما تصمیم گرفته تا مقصد سینه‌خیز برود، تصمیم گرفتند فصل‌های بعدی‌اش را نیز تولید کنند. نتیجه آن شده اسراف در اسراف و آمار تأسفبار مخاطبان برنامه. کافی بود مدیر شبکه به توصیه کارشناسانش گوش دهد تا از هدر رفتن بیش از ۱۵ میلیارد تومان جلوگیری کند.

نوا

ناز و نیاز در آداب سَحوری

رضا مهدوی
موسیقی شناس و مدرس دانشگاه

تاریخ هزارساله موسیقی در ایران پس از روی‌آوری ایرانیان به اسلام عزیز، سرشار از آیین‌های دینی- ملی و مذهبی است. آواها و نغمه‌هایی از سر شوق و عرض ارادت به پیامبر عظیم الشأن اسلام و خاندانش که برگی زرین درتاریخ هنر فنّ موسیقا در شهر و روستا است توسط هنرمندانی باورمند و معتقد ارائه داده‌اند. هوشنگ جاوید درابتدای دهه ۸۰ تا امروز به‌درستی، فرهنگ آیینی «موسیقی رمضان» را در حوزه هنری با بیست شب برگزاری در تالار مهر با حضور چهره‌های درخشان فرهنگ آوازی اقوام و نواحی ایران، کتابی به همین نام گردآوری و تألیف و فصل الخطاب کرد تا همگان حلقه‌های مفقوده چنین فرهنگ شنیداری سترگی را به‌راحتی در دسترس داشته باشند. هنرمندان موسیقایی در هر نحله‌ای که باشند به‌واسطه عمق نجوا و فحوای روحانی و عرفانی نهفته از چنین فرهنگ دینی -ایرانی به وجد می‌آیند و هریک با ذوقی سلیم نمونه‌ای ایجاد و ارائه می‌دهند. در گذشته‌ها که رسانه‌های امروزی وجود نداشت، کاربرد چنین الحانی چون دُرّ گرانبهایی بود که در مواعد مقرر مردم را به وظایف مکلف خود هوشیاری می‌داد... آری موسیقیدانان ایرانی از دیرباز نقش مهمی در شاخص‌سازی بخش مهمی از میراث تاریخی در رمضان المبارک دارند. موسیقی اقوام و نواحی ایران ترانه‌ها و نغمه‌های چاووش سحری، الم ترانی، ورچین ورچین، الله رمضونی، گره گشو، هوم بابایی و غیره در کنار نوازندگی دهل، نقاره، طبل، کرنا، سرنا و دمّام و غیره جلوه گری‌ها دارد تا جایی که نقاره زنی در فرهنگ ایرانی پس از آمدن اسلام در مناسک افطار و سحر و حتی در بارگاه آستان قدس رضوی محکم‌سازی شد. آهنگ ترانه‌هایی چون دُم دُم سحری خوانی با دمّام در بوشهر، سحری خوانی با دهلک در سیستان، نقاره زنی در یزد، قوپوزنوازی و حماسه خوانی در آذربایجان غربی و شرقی ایران، در تهران شیپور و طبل نوازی و کرنا و دهل، دراستان فارس و در دیگر مناطق ایران ... فقط به‌عنوان یکی از بخش‌های موسیقی بومی ایران مورد توجه قرارگرفته است، اما آنچه در یکصد سال گذشته به‌واسطه پدیده رسانه فراگیری چون رادیو تاکنون شنیده‌ایم، برگرفته از موسیقی ردیف دستگاهی و به عبارت درست‌تر موسیقی ملی ایران صداها و نغمه‌هایی است منحصرکه به یادگار داریم: حاج بابای مشکین، سعادتمند قمی، تاج اصفهانی، سیدجواد ذبیحی، حاج حسین گلپایگانی، سیداحمد مراتب، محمدرضا شجریان، حسین صبحدل، قاسم رفعتی، سیدابوالقاسم موسوی قهار و دیگرانی از این دست تا خوانندگان نسل تازه در این دو دهه اخیر که حلقه مفقوده بخش ارزشمند هنر موسیقی دینی را دریافتند که همانا سحرخوانی و منقبت خوانی در گونه‌های مختلف و البته مهم‌ترینش را در ساحَت فرهنگ موسیقی دستگاهی و آوازی مجدداً احیا کنند. محمد معتمدی در کنار برخی هم‌نسلان خود با پیشینه مذهبی خانوادگی در قمصر کاشان به‌درستی ورود پیداکرده است. سحرخوانی یا به عبارت و قول مشهور «سَحوری» ناز است و نیاز... فرهنگ و آدابی دارد که همگان را شامل نمی‌شود تا زمانی که به خلوص نیت و ذوق سلیم به معانی و کیفیت روحانی حال و مقال وقوف بیابند و در این صورت است که خواننده متبحر حلق و حنجره‌اش با سوز دل و عشق و نه به صرف تکنیک و دانش صدایش دلنشین و ماندگار خواهد شد و کار هر کس نیست مناجات خوانی‌ها در مواعد تعیین شده رمضان. طبع لطیف و نازک‌آرایی وجود توأم با صدای دل‌آرا، توفیقی است که حضرت باریتعالی به هر کسی ودیعه نمی‌دهد اما تلاش و دقت در توسعه چنین نیایشی بر همگان اهل هنر و هنرمند و مدیران واجب است. خوشبختانه نخستین قدم جدی در این عرصه از خوش فکری امیرحسین سمیعی اراکی موسیقی‌شناس و معاون هنری سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران رقم خورد و به نوعی کلید دعوت و فراخوان برای نسل نوی اهل موسیقی مقید و متعهد به آیین دیانت و ملیت است. «مسابقه سحرخوانی ایرانیان(ماهور)» با همکاری انجمن موسیقی ایران و بنیاد رودکی برگزار شد. امید می‌رود در همه سطوح فرهنگ موسیقی ایران‌زمین شاهد دستاوردهای نوین برگرفته از شعائر و آیین و ریشه‌ها در توسعه کمّی و کیفی فنّ موسیقا همه در خدمت مطالبات به‌حق مردمی باشند.

دعای روز نوزدهم ماه مبارک رمضان

اللَّهُمَّ وَفِّرْ فِيهِ حَظِّي مِنْ بَرَكَاتِهِ وَسَهِّلْ سَبِيلِي إِلَى خَيْرَاتِهِ وَلَا تَحْرِمْنِي قَبُولَ حَسَنَاتِهِ يَا هَادِيَا إِلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ

خدایا در این ماه بهره ام را از برکت هایش کامل گردان، و راهم را به سوی نیکی هایش هموار نما و از پذیرفتن خوبی هایش محرومم مساز، ای هدایت کننده به سوی حق آشکار.

درنگ

صفات مسلمانانی که اخلاق منافقین را دارند

علی طالب‌لو
طلبه و پژوهشگر

سوره ماعون تهدید کسانی است که خود را مسلمان معرفی کرده‌اند ولی متخلق به اخلاق منافقین‌اند، از قبیل راندن ایتام، عدم اهتمام به طعام مساکین، سهل‌انگاری در نماز خواندن، ریا کردن دراعمال و منع ماعون، که هیچ یک از اینها با ایمان به روز جزا سازگاری ندارد. بررسی آیات این سوره می‌تواند درک درستی از دینداری حقیقی به ما ارائه دهد.
خداوند در آیات این سوره کسانی را که به دین الهی و روز معاد ایمان ندارند، به پیامبرش معرفی می‌کند. صفاتی که خداوند برای این افراد می‌شمارد از این قبیل است: آنان کسانی هستند که یتیم را به زور از در خانه خود می‌رانند، به او جفا می‌کنند، ازعاقبت عمل زشتشان نمی‌ترسند و اگر روز جزا را انکار نمی‌داشتند چنین جرأتی را به خود نمی‌دادند، از عاقبت عمل خود می‌ترسیدند، و اگر می‌ترسیدند به یتیم ترحم می‌کردند. در حقیقت خداوند توسط این آیات، راندن ایتام را یکی از نشانه‌های تکذیب دین و روز جزا برمی‌شمارد. اهتمام به امور ایتام و جفا نکردن به آنان از جمله مسائل مهمی است که در آیات زیادی به آن پرداخته شده، از جمله آیه: فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ.[۱] در ادامه خدا می‌گوید: آنان کسانی هستند که مردم را به طعام مسکین تشویق نمی‌کنند. برخی از مفسران اشاره کرده‌اند که خداوند در این آیه تعبیر به طعام کرد، نه به اطعام. این اشاره‌ای است به این مطلب که گویا مالک زکات و صدقه، مساکین هستند. آنان احتیاج به اطعام کسی ندارند وقتی طعام را که حق خود آنان است، به آنان بدهند.[۲] همچنان که خداوند در جای دیگر فرموده است: وَ فِي أَمْوالِهِمْ حَقٌّ لِلسَّائِلِ وَ الْمَحْرُومِ.[۳] سائل و محروم در اموال مردم حقوقی دارند. این اموال متعلق به آنان است نه شما.
خداوند در ادامه صفات تکذیب‌کنندگان دین و معاد می‌گوید: آنان نمازگزارانی هستند که از نمازشان غافلند و اهتمامی به آن ندارند. چه اینکه به کلی نمازشان فوت شود و چه اینکه بعضی از اوقات فوت شود و چه اینکه وقت فضیلتش از دست برود. مراد از سهو در نماز طبق حدیث امام صادق علیه السلام، تأخیر آن از اول وقت و بدون عذر است.[۴]
در ادامه خدا می‌گوید: تکذیب‌کنندگان دین نمازگزارانی هستند که در عبادتشان ریا می‌کنند. آنان کسانی هستند که دیگران را از ضروریات و حوائج زندگیشان منع می‌کنند. در حقیقت آنان منافقینی هستند که در ظاهر نماز می‌خوانند ولی در حقیقت به روز جزا و دین مبین ایمان ندارند و از نمازشان غافلند.
نماز که عبادت و توجه به خداست اگر با بی‌توجهی به مردم همراه باشد و موجب منع آنان از ماعون و احتیاجات زندگیشان شود، با وای بر این انسان همراه خواهد بود و موجب انکار و ضرورت روز معاد است.

> نماز که عبادت و توجه به خداست اگر با بی‌توجهی به مردم همراه باشد و موجب منع آنان از ماعون و احتیاجات زندگی‌شان شود، با «وای بر این انسان» همراه خواهد بود و موجب انکار و ضرورت روز معاد است

[۱]- سوره ضحی، آیه ۹.
[۲]- روح المعانی، جلد ۳۰، صفحه ۳۴۲.
[۳]- سوره ذاریات، آیه ۱۹.
[۴] تفسیر قمی، جلد ۲، صفحه ۴۴۴؛ تفسیر کنزالدقائق و بحرالغرائب، جلد ۱۴، صفحه ۴۵۵.

عکس نوشت

امسال برای اولین بار در حاشیه برپایی سی‌امین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم شاهد اجرای برنامه‌ای با عنوان جشنواره افطار اقوام ایرانی هستیم. در این جشنواره، اقوام مختلفی مانند لر، کرد، ایل بختیاری، طبری، ترکمن و کرمانج هر شب با لباس‌ها و غذاهای محلی میزبان سفره افطاری بازدیدکنندگان روزه‌دار هستند./ **ایلنا**